

CULTUUR & MEDIA & WETENSCHAP
UW GIDS VOOR HART EN HOOFD

DE STANDAARD DONDERDAG 2 OKTOBER 2014

ds 2

KOERS
BOVEN

Nu ook
in het theater

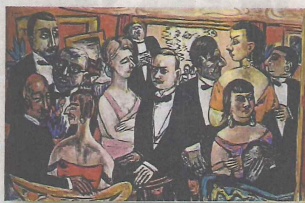
DESALNIETTEMIN DE LELIJKSTE STAD TER WERELD

LENNART VAN DURME

Dat Engeland twee gezichten had, wisten we nog niet. We zagen eruit als naïeve Erasmusbuddy's in een huurauto. Nu ja, we waren het ook. Twee Tsjechen (Petr en Ondrej), een Nederlander (Seppe), de obligate Indiër (Hari) en ik. In onze vastberadenheid om de Spaanse meisjes nu ook weer niet te veel aandacht te geven, hadden ons Manchester achter ons gelaten om het groene Stratford-upon-Avon te bezoeken. De geboorteplaats van Shakespeare en onvervalste *fairy tale village*. 's Avonds reden we naar het nabijgelegen Leicester. Dat was, eh, iets anders. Leicester lijkt op het kind van Cruella De Vil en Lord Voldemort. Of zoiets. De stad was le-lijk, man, dat kan u zich niet voorstellen. U dacht dat u met Charleroi het ergste wel had gezien, maar dit is nog van een ander niveau. Smijt een hoop pitabars in een industrieel maanlandschap, trek er wat tweevaksrijbanen door en vrolijk de boel op met de typisch monotone rijhuizenstijl. We sliepen in het centrum, maar we waanden ons in een buitenwijk van Kaliningrad. Een paar lokale adonissen vreten een pizza in het portaal van ons hotel. Drie meisjes in onderbroek (Engels voor 'rok') scandeerden 'md-amazing' (Engels voor de drug mdma).

Ik had de stad al lang verdrongen, tot ik las dat er binnenkort een tentoonstelling begint over Duitse expressionisten. Een Duits-Joodse familie van kunstverzamelaars vluchtte in de Tweede Wereldoorlog naar Engeland, kwam in Leicester terecht en knoopte er banden aan met het lokale museum. Van het een kwam het ander en nu presenteert de stad vol trots de crème de la crème van de expressionistische Duitse school aan haar bewoners. Je ziet er de groteske menselijke figuren van Beckmann, de anti-geometrische lijnen van Kandinsky, de kannibalistische menselijke sjablonen van Ernst, de duistere innerlijke demonen van Klee, een cynisch grijnslachende Messias van Neuschul.

Geen enkele kunststroming grijpt je zo direct naar de keel als het expressionisme. De kunstenaars leggen de diepste krochten van hun ziel bloot. En dat in de diepste krocht van Engeland. Waarom boekt u geen citytripje Leicester?

Kunst uit de diepste krochten van de ziel. In de diepste krocht van Engeland

'Iedereen die zijn mond vol heeft over het gouden tijdperk van de tv, verkoopt bullshit. Er zijn hooguit drie of vier goede shows geweest'

Schrijver en filmreik **BRET EASTON ELLIS**, voorzitter van de jury van het filmfestival van Gent, gelooft niet dat de televisie de cinema verdrukt (in Focus Knack)

MEDIA

Kookprogramma's smaken niet meer

De dagelijkse kost van Jeroen Meus smaakt de kijker steeds minder. De voorbije maand haalde *Dagelijkse kost* gemiddeld 384.879 kijkers, terwijl dat in september 2013 nog gemiddeld 497.564 kijkers was, vaak goed voor een plaats in de top tien van kijkcijfers. Het format van de kookprogramma's lijkt even uitgewerkt. *De keuken van Sofie* op VTM doet het iets beter dan voorheen, sinds de introductie van een bekende Vlaming die Sofie Dumont bijstaat. Het pro-

gramma rondt de jongste tijd vaker de kaap van de 200.000 kijkers, maar een voltreffer is het nog lang niet. Piet Huysentruyt haalt met *Smakelijk!* in de vooravond op Vier met moeite 40.000 kijkers. De VRT laat weten geen 'al te zware conclusies te verbinden' aan de dalende cijfers van *Dagelijkse kost*. Toch lijkt het erop dat de Vlaamse televisiekijker langzaam genoeg begint te krijgen van broodpudding, knolseldersoep en andere kwarktaart. (red)

'Dagelijkse kost': 100.000 kijkers minder. © vrt

HET PODIUM OMARMT DE WIELERWERELD

'Vlaanderen is het schoonst van op een koersfiets'

Het uitbollende wielerseizoen krijgt een verlengstuk in het theater. Twee voorstellingen brengen een hommage aan de koers, als spiegel van het leven. Winnaars zijn er ver te zoeken.

GEERT VAN DER SPEETEN

In het wereldkampioenschap van 1978 verraste Gerrie Knetemann zijn medevluchter Francesco Moser in de sprint op de Nürburgring. De legende wil dat de twee rivalen een afspraak gemaakt hadden over de kampioentitel, maar dat 'de Kneet' die aan zijn laars lapt.

Zo zit koers in elkaar, zegt auteur en regisseur Tom Dupont. 'Maar pas op: niet de deal zelf is taboe. Wel het feit dat die doorbroken wordt. Van dan af ben je een spelbreker.'

De dubbele moraal van het wielrennen, de spelregels van het peloton, het moment de gloire van de kampioen, maar evengoed het hard labuur van de kermiscoureer: het komt allemaal aan bod in *Dagboek van een soigneur*, een voorstelling van Theater Antigone die vanavond in première gaat. De wielrennerij is een geknipt thema voor theater, denkt Dupont. 'In de koers zijn we ver van de olympische gedachte dat de beste

wint. Daarom is ze ook een spiegel voor onze maatschappij. Waar competitie doorslaggevend wordt en alles om de poen draait, duiken rare neveneffecten op. Rechtvaardigheid of ploeggeest zijn dan ver te zoeken. Je merkt het tegenwoordig overal. Zelfs bij de cultuurbesparingen, waarbij de minister liet weten dat we ons maar beter voorbereiden op een survival of the fittest.'

Glamour

Dagboek van een soigneur is geen heldenverhaal. Wel een tragikomische, kleurrijke kroniek van het wereldje. Hoofdfiguur is Robert, die eerst de verzorger speelt van zijn getalenteerde broer Guido en daarna de grootste kampioenen op zijn massagetafel krijgt. Robert (gespeeld door Lucas Van den Eynde) houdt zijn passie in stand door overal te lande lezingen te geven. Zijn broer (Jos Verbist) bejant de powerpointpresentatie. Al snel komen allerlei familieverbanden en gefnuikte ambities

naar boven. Dupont: 'We kozen voor de soigneur, omdat hij een figuur achter de schermen is. Normaal zie je hem alleen aan de meet. Maar door Willy Voet en de Festinadopingaffaire zijn we deze 'non-keels van het peloton' anders gaan bekijken. Ze spelen een soort biechtvaders. Van de kleine kantten van de sport zijn ze perfect op de hoogte. Maar omdat het aura van de helden ook een beetje op hen afstraalt, overstijgen ze het kleinnemenselijke.'

Ter voorbereiding sprak de Antigone-cast met renners en verzorgers. Ze lazen biografieën en beken documentaires. Dupont: 'Ik kijk nu meer volwassen naar de koers. Maar omdat ik de complexiteit beter snap, is mijn liefde ook groter geworden. Wielrennen is altijd een heroïsche ontvoeringssport geweest, voor arbeiderskinderen die door de fiets aan de fabriek ontsnapten. Die glamour van de kleine man: dat zit er nog altijd in. Alleen moeten ren-

MEDIA

Honderd jobs sneuvelen bij The New York Times

Bij *The New York Times* sneuvelen honderd banen op de redactievloer. Dat is 7,5 procent van het totale personeelsbestand. 'Het banenverlies is noodzakelijk om onze kosten onder controle te houden en ons toe te laten om te blijven investeren in de digitale toekomst van *The New York Times*', aldus eigenaar Arthur Sulzberger en algemeen directeur Mark Thompson in een mededeling. Het personeelsaantal van de redactie ligt met 1.330 mensen

vandaag op een recordniveau, deels door aanwervingen afgelopen jaar voor de online- en videoproductie. De krant zal nu met een plan komen voor vrijwillig vertrek, maar als dat niet voldoende blijkt, zijn ontslagen niet uitgesloten. Bij de toekomstplannen horen een vernieuwing van het magazine en een hertekening van de krant, maar vooral maakt de krant zich op voor een tijdperk waarin ze meer en meer mobiel gelezen wordt. (bloomberg)

BOEKEN

Evolutieboek wint Gouden Griffel

Het raadsel van alles wat leeft van Jan Paul Schutzen, een kinderboek over de evolutie, heeft de Gouden Griffel 2014 gewonnen. Schutzen legt de evolutietheorie uit voor kinderen, beginnend bij de oerknal en zonder het ingewikkelde te schuwen. Niet snel zal opnieuw een boek verschijnen met zo'n grote ambitie en meesterlijke uitwerking, zei de jury. Vorige week kreeg Floor Rieder al een Gouden Penseel voor haar illustraties in datzelfde boek. (nrc)

FILM

Carice van Houten als Leni Riefenstahl

Carice van Houten speelt de nazistische filmdiva Leni Riefenstahl in *Race*, een biopic over de zwarte Amerikaanse sprinter Jesse Owens, die bij de Olympische Spelen van 1936 in Berlijn Hitler irriteerde door viermaal goud te winnen. Riefenstahl verheerlijkte hem desondanks in haar stilistisch baanbrekende documentaire *Olympia*. Stephen Hopkins regisseert *Race*. In eigen land toert Chris Lomme momenteel als Leni Riefenstahl, in het stuk *Leni en Susan*. (red)

FILM

Ridley Scott stuurt Alien met pensioen

De 'xenomorf' gaat met pensioen. De krabachtige, die bijtend zuur als bloed heeft, debuteerde in Ridley Scotts film *Alien* (1979) en speelde in zes vervolgfims. In Scotts volgende film gaat actrice Noomi Rapace op zoek naar de 'ingenieurs' die ons schiepen en de aliens op ons afstuurden. 'Het beest is gaar gekookt', mailde Scott vorige week via Yahoo. 'We moesten iets interessanter verzinnen, en dat is gelukt.' (red)

En renner (Jos Verbist), zijn verzorger (Lucas Van den Eynde) en hun heroïsche verhalen in 'Dagboek van een soigneur' van theater Antigone. © Kurt Van der Elst

ners tien keer meer op het spel zetten om er komen, dan hun voorgangers.'

Heroïek

Ook acteur Zouzou Ben Chikha heeft de microbe te pakken. Vijf jaar geleden hees hij zich voor het

eerst in een wielertenu. Sindsdien is hij zot van de fiets. 'Fietsen draait om snelheid en vrijheid', zegt hij. 'Je voelt je de held van de weg. Nooit eerder heb ik zoveel van dit land gezien. Vlaanderen is op zijn schoonst van op een koers-

fiets. Tot je dan afstapt, je bril en helm afzet. Dan kijken mensen raar op. Een West-Vlaamse Tunesiër op een koersfiets? Een curiosum.' Over sluimerend racisme, of over allochtonen in Vlaanderen, wil het Gentse gezelschap Action Zoo

'Alles wat we zoeken in het leven, zit in de koers. Geluk en verdriet, dromen en struikelen, heroïek, maar ook persoonlijke drama's'

'Flandrien' van Action Zoo Humain: een eerbetoon. © Kurt Van der Elst

Humain het dit keer niet hebben. *Flandrien* moet een eerbetoon worden, een portret van een oer-Vlaams fenomeen. Ben Chikha: 'Alles wat we vinden, of beter: alles wat we zoeken in het leven, zit in de koers. Geluk en verdriet, dromen en struikelen, heroïek, maar ook persoonlijke drama's. Dat maakt het zo mooi.' Daarnaast raakt koersen ook aan onze identiteit, vindt hij. 'Blijven trappen, niet zagen: is er iets Vlaamser? Ook Cancellara, of binnenkort een Keniaan die men voor de klassiekers klaarstoomt, zou aanspraak kunnen maken op de titel van Flandrien. Maar zo ontkracht je de mythe. De held die valt en weer rechtkrabbelt; de arme, hardwerkende drommel die het toch maar ver schopt: het is terug te voeren tot het typisch Vlaamse underdoggevoel.'

VDB

In een ruwe collage van tekst, beelden en muziekfragmenten wil *Flandrien* een herkenbaar beeld

oproepen. Inspiratie vonden de acteurs onder meer bij afleveringen van *Belga sport* over Freddy Maertens, Roger De Vlaeminck en Frank Vandenbroucke. Misschien benaderde VDB wel het best de mythe van de Flandrien, denkt Ben Chikha. 'Zijn charme, zijn humor, zijn pogingen tot een comeback: hij zocht de extremen op, de smalle grens tussen winst en verlies. Vandenbroucke leefde om op een fiets te zitten. Zijn intensiteit en levenswijze maken hem tot een theatrale figuur. Zulke gasten vind je vandaag niet meer in topsport, die alles extreem topspoit op meetbaarheid en winst. In het wielrennen is de rock-'n-roll eruit.'

'Dagboek van een soigneur' van Antigone. Première vanavond in CC Guldenberg in Wevelgem. Daarna tournee. 'Flandriens' van Action Zoo Humain. Première op 31/10 in Oosterzele. Daarna tournee.